

Repair Cafe Danmark

Faktabog juni 2024

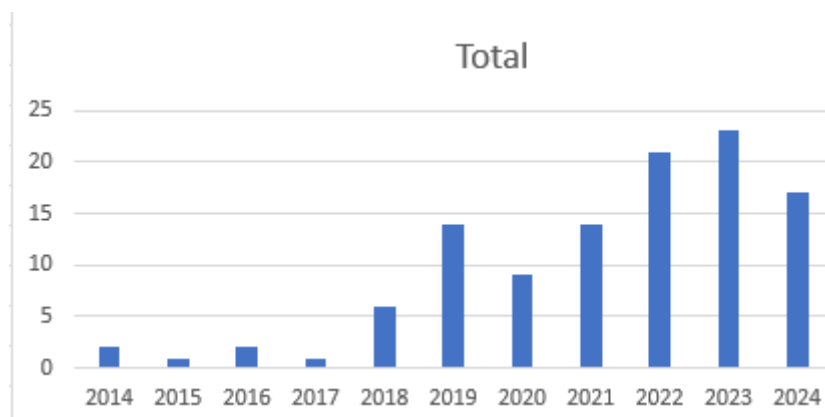
Historie:

Repair Cafe bevægelsen startede i Amsterdam i oktober 2009

Den første danske repair cafe, RC Østerbro, blev startet i 2014 og hurtigt efterfulgt af RC Vesterbro.

På verdensplan er der nu (2024) 3.300 repair cafeer (<https://www.repaircafe.org/en/visit/>). Kun én pseudo-RC fra Danmark er registreret hos repaircafe.org, da vi ikke ønsker at lave dobbelt vedligehold af adresser, åbningstider m.v.

I Danmark er der pr juni 2024 117 medlemscafeer af Repair Cafe Danmark, men der kommer ca 3 nye hver måned:

Mission:

Missionen er at søge at ændre køb-og-smid-væk kulturen til en mere cirkulær kultur med produkter med lang produktlevetid.

Det er der 4 grunde til:

- Mindre klimabelastning
- Mindre ressourceforbrug
- Mindre miljø- (affalds-) belastning
- Bevarelse af viden om reparationsteknik

Metode:

Vi hjælper folk med at reparere ting og tøj. Lokalt kan man beslutte at man har andre begrænsninger, men som udgangspunkt er det alt, hvad vores gæster kan bære ind og sætte på et arbejdsbord.

Som regel er vores frivilliges hænder mest aktive, men det er vigtigt at vores gæst er mest muligt med i arbejdet: Vi vil lære vores gæster at reparation er mulig og at de ofte selv kan gøre det.

Åbningstiden i en repair cafe er typisk 2-4 timer hver måned, men der bliver flere og flere, der har flere åbningstider i løbet af en måned.

Alle reparationer registreres, både de, der lykkes og de, der må opgives. Vores samlede viden om reparationer er en væsentlig del af vores forsøg på at påvirke produktdesign og produktvalg.

Hvem retter vi vores aktivitet imod?

Vores primære arbejde går ud på at lære forbrugere om reparation, men med den del alene vil vi aldrig komme særlig langt. Det er vigtigt at vi bruger vores produktviden til at hjælpe forbrugerne med produktvalg, opfordre producenter til at lave mere bæredygtige design og opfordre politikere til at støtte reparationer og regulere ressourcespild.

Vi er en slags kollektiv forbrugerviden om produkter, men det virker kun, når vi er i stand til at formidle og bruge den viden.

Succesrate:

Vi har en succesrate på 100%: 76 % fordi det lykkes at reparere tingen eller tøjet og 24 %, som vi så bliver klogere af.

Lykkes det?

Vi har i de 6 år vi har registreret repareret (med succes) ca 33 ton elektriske husholdningsapparater. Og det er flot. Men hvert eneste år smider danskerne ca 100.000 ton elektriske husholdningsapparater ud. En stor del af vægten er fra hårde hvidevarer, som vi ikke reparerer, så vi kan ikke direkte sammenligne, men vores påvirkning af affaldsmængden gennem de konkrete reparationer er altså nærmest minimal. Vores informationsindsats har forhåbentligt større virkning.

Forskellige undersøgelser (bl.a. SDU) af elektronikaffald peger på at et sted mellem 35 og 45 % af apparater, der er smidt væk, intet eller næsten intet fejler.

CO2 besparelse

Vi udregner løbende hvor meget CO2 der bliver sparet ved at vores gæster ikke køber en ny stavblender eller nye bukser. Beregningerne er til rådighed for hver repair cafe og for alle repair cafeer sammenlagt. Det er ikke nødvendigvis særlig præcist, men det er fremragende til at vi selv kan få et indtryk af udviklingen og størrelsesordenen:

Altid friske data her:

<https://repaircatedanmark.dk/klimaberegner/samlede-besparelser/> og på repaircatedanmark.dk/cafenavn

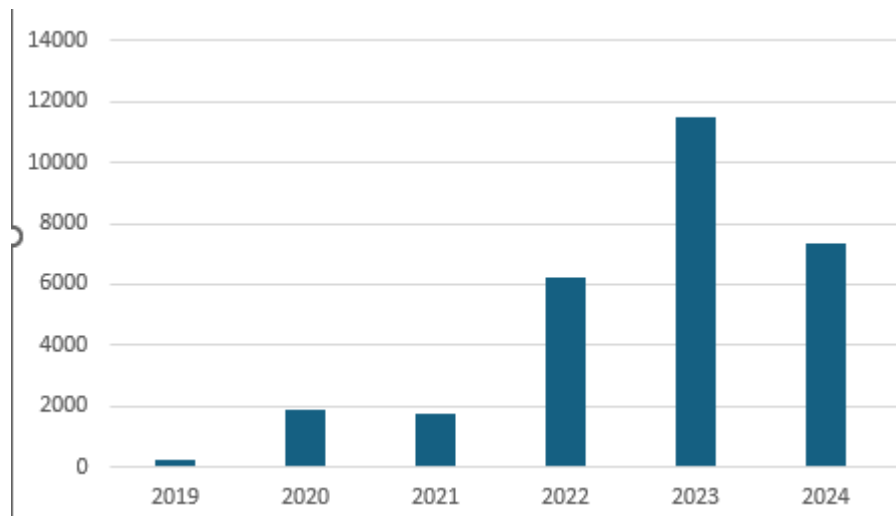
Kategori	2024	2023	2022	2021	2020	2019
AV-udstyr	18.399 kg CO ₂	25.281 kg CO ₂	16.039 kg CO ₂	7.730 kg CO ₂	3.702 kg CO ₂	470 kg CO ₂
Andet	2.434 kg CO ₂	4.758 kg CO ₂	2.596 kg CO ₂	819 kg CO ₂	589 kg CO ₂	97 kg CO ₂
Andre syopgaver	2.013 kg CO ₂	4.096 kg CO ₂	1.351 kg CO ₂	179 kg CO ₂	227 kg CO ₂	60 kg CO ₂
Computere/tablets	10.744 kg CO ₂	18.313 kg CO ₂	6.057 kg CO ₂	562 kg CO ₂	698 kg CO ₂	98 kg CO ₂
Cykler	3.892 kg CO ₂	3.393 kg CO ₂	1.846 kg CO ₂	115 kg CO ₂	511 kg CO ₂	
Husholdningsapparater	44.323 kg CO ₂	30.442 kg CO ₂	14.316 kg CO ₂	2.526 kg CO ₂	689 kg CO ₂	312 kg CO ₂
Lamper	2.233 kg CO ₂	4.611 kg CO ₂	2.154 kg CO ₂	478 kg CO ₂	160 kg CO ₂	4 kg CO ₂
Legetøj	657 kg CO ₂	1.452 kg CO ₂	621 kg CO ₂	25 kg CO ₂	15 kg CO ₂	13 kg CO ₂
Mobil/smartphone	191 kg CO ₂	296 kg CO ₂	171 kg CO ₂	94 kg CO ₂	9 kg CO ₂	24 kg CO ₂
Møbler	946 kg CO ₂	1.775 kg CO ₂	923 kg CO ₂	246 kg CO ₂	51 kg CO ₂	11 kg CO ₂
Tøj	8.039 kg CO ₂	49.075 kg CO ₂	4.850 kg CO ₂	787 kg CO ₂	230 kg CO ₂	91 kg CO ₂
Værktøj/haveredskaber	8.323 kg CO ₂	8.379 kg CO ₂	6.062 kg CO ₂	2.317 kg CO ₂	918 kg CO ₂	44 kg CO ₂

Artikler med eksempel på brug af data:

<https://repaircatedanmark.dk/indkoebsvejledning/>

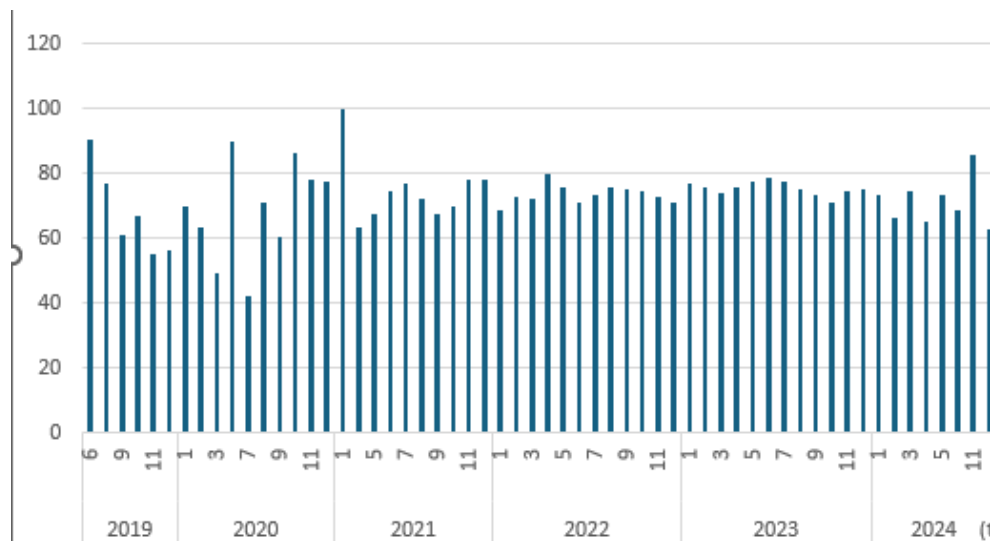
<https://repaircatedanmark.dk/succes-men-lang-vej-igen/>

Besøgende (hvor mange når vi i første led):

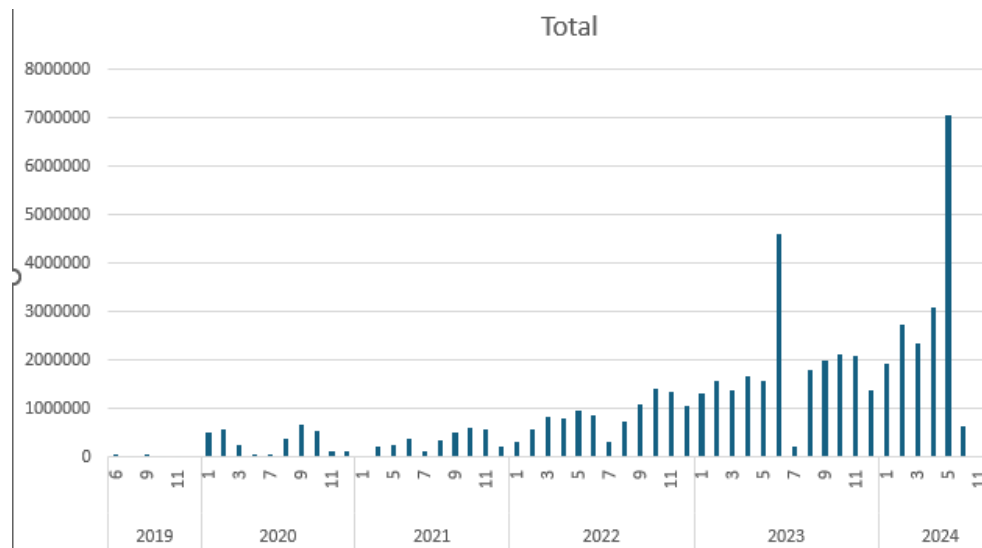

11.500 reparationer i 2023 – plus besøgende som ikke havde noget med.

Vores **succesrate** (reparation lykkedes) har ikke ændret sig:

Omfang:

Efterhånden er vi oppe på, at vi hver måned, reparerer – eller prøver at reparere – 3 ton ting og tøj.

Forhindringer for reparation:

”Lotterisedlen”: Ingen ønsker at betale for undersøgelse, der kan føre til at pengene er spildt.

Prisen. Både løn og ikke mindst reservedele, som ofte koster en væsentlig del af et nyt produkts pris.

Reparationshindringer: Der bliver flere og flere eksempler på at reparation forhindres. Med limninger, med specielle bits, med utilgængelighed af reservedele og med digital pairing.

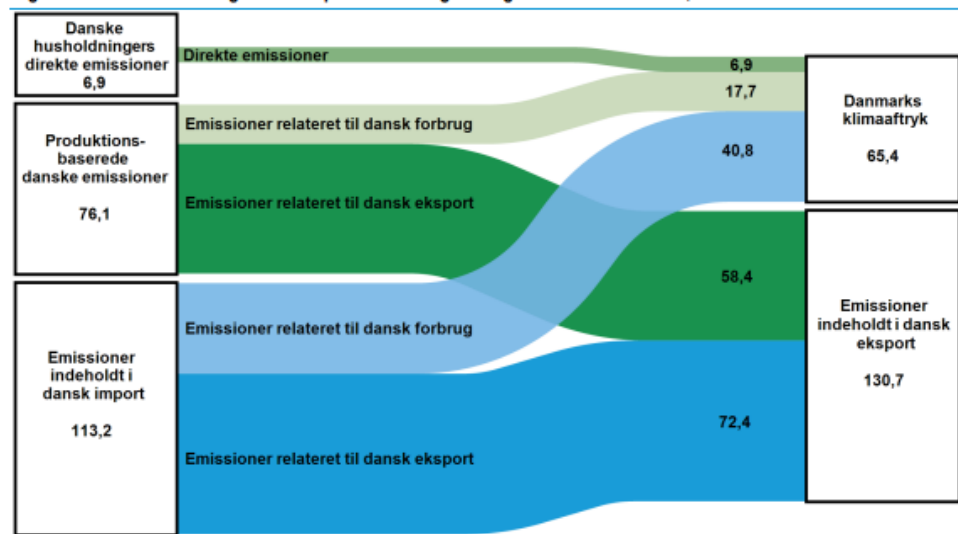
Danmarks grønne førertrøje

FN har valgt at hvert lands bidrag til CO2 udslip opgøres ud fra landets interne produktion. Altså energiproduktion, transport, opvarmning, landbrugs- og industriproduktion. Ret heldigt for Danmark, da en stor del af den CO2 udledning, som vi giver anledning til, sker i andre lande, fordi vi har købt soyakager, elektronikdmser og hækkeklippere.

Det danske landbrug udleder 12 mill ton CO2 årligt. Plus 7 mill ton fra import af soyakager og palmeolie.

[Dansk import af soja og palmeolie udleder knap 7 millioner tons CO2 om året – Københavns Universitet \(ku.dk\)](#)

Figur 1 Sammenhængen mellem produktions- og forbrugsbaserede emissioner, mio. ton CO₂e. 2020

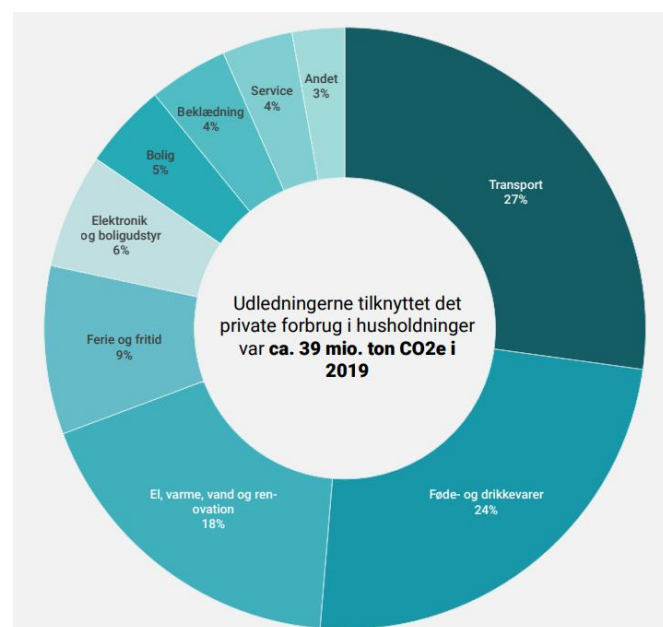
Vores reparationer gemmer sig inde i de 40 + 17 mill ton relateret til forbrug. [GetAnalyse.aspx \(dst.dk\)](#)

Når vi medregner co2 fra import så er Danmarks klimaaftryk i den sorteste femtedel af verdens lande. [Flertallet af os tror, Danmark er grønnere, end vi egentlig er – nu vil partier have klimamål for vores forbrug | Klima | DR](#)

Danmarks klimaaftryk er mindst 43% højere end de 11-12 ton CO2 pr indbygger, som vi ynder at sige.

”Når vi ser på det globale klimaaftryk fra danskernes livsstil og økonomiske aktiviteter, så ligger vi blandt de mest klimabelastende lande i verden. Lige efter en række skattely og oliestater, siger Michael Minter. Ifølge Concito kan vi sagtens skære i udledningerne fra vores forbrug. Det kan for eksempel ske ved, at politikerne gjorde det lettere og billigere at få reparereret elektronik. Så vi køber færre nye varer.”

[Sort plet på vores grønne selvbillede: Tal afslører, at Danmark er blandt verdens værste klimasyndere | Klima | DR](#)

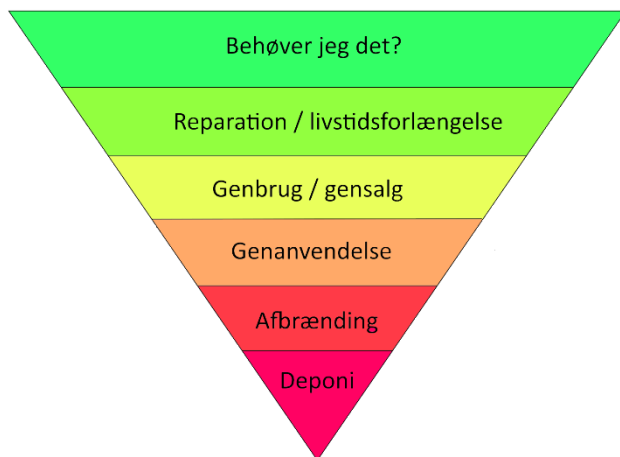
”Vores område” udgør 10% af danskernes forbrug: Tøj 4% og elektronik og udstyr 6%.

[Faktaark 2 - Klimaaftryk.p df \(kefm.dk\)](#)

Fra køb-og-smid-ud til forlænget produktlevetid

Mens forbruget buldrer derudaf og affaldsmængderne stiger, så ser vi med mellemrum forskellige rapporter og udtalelser om nødvendigheden af en cirkulær økonomi, af grøn vækst eller af nedvækst. Det er alt sammen begreber, der knytter sig til kroner, og det har vi ikke megen forstand på: Vi regner i kilo. WE-economy (lad os deles om ting) og Doughnut økonomi (Vækst skal holdes indenfor klodens grænser) kommer nok tættere på vores opfattelse.

I mange år har der været fokus på den del af den cirkulære økonomi som indebærer genanvendelse: Altså at de brugte materialer i et eller andet produkt, der er smidt væk, bliver genanvendt som jern, aluminium, tøjfibre o.s.v. Faktisk så meget fokus, at det har udviklet sig til en helt selvstændig økonomisk branche og mere eller mindre har givet os god samvittighed, når vi smider noget ud. Men det er et fortegnede og forskønnet billede: Når man smider affald i den rigtige container, har man ikke løst et problem – man har givet det videre til nogen andre. Og der er enorm forskel på livstidsforlængelse af et eksisterende produkt og genanvendelse af produktets

materialer. Det koster masser af energi, arbejdstid, investeringer i logistik og maskiner at genanvende materialer fx fibre fra tøj og det kan ikke sammenlignes med omkostningerne ved at lappe et hul eller sy en knap i.

Affaldspyramiden har i vores version fået et lag "Reparation" der normalt ikke vises, men vi skelner mellem "samme ejer" (altså reparation) og "salg til ny ejer" (genbrug).

Med dele-økonomi og cirkulære forbrugsmønstre kan vores CO2 aftryk potentielt mindskes med 10.8%. (<https://www.circularity-gap.world/denmark>)

Verdensgennemsnittet for recirkulering af materialer (genbrug, genanvende, reparation, etc) er 7,2%. I Danmark er dette tal kun 4%! Altså, 96% af vores brugte ressourcer ender som affald. (<https://www.circularity-gap.world/denmark>)

Når vi laver reparationer, så hjælper vi med at spare på vores værdifulde ressourcer. Jo længere tid vi kan få vores produkter og tøj til at holde jo bedre. Uanset om det er "mode", produktkvalitet, reklamens magt eller andet, så er tendensen at produkter i DK har en kortere og kortere levetid. Og ikke alene er det et skrækkeligt spild af ressourcer, men affaldet kan også i sig selv udgøre en risiko. Mange produkter kan ikke genanvendes ordentligt og er farlige for vores miljø grundet indhold af giftige stoffer.

Men heldigvis er spørgsmålet om øget reparation noget som alle forbrugere kan være med til ved at tage den rigtige beslutning: Forsøg altid reparation.

Repair Cafe Danmark

Repair Cafe Danmark er paraplyorganisation for over 100 repair cafeer over det meste af Danmark. Som paraplyorganisation støtter vi arbejdet i de lokale repair cafeer på forskellig måde og vi arbejder for at få oprettet flere repair cafeer. Og samtidig så står vi på skuldrene af det lokale arbejde og prøver at bringe vores ambitioner om forbrugsbegrænsning videre ud til andre. Fx indsamler vi data om reparationer, som vi bearbejder og bruger til henvendelser til politikere og producenter. Data bearbejdes også og videresendes til en fælles europæisk reparationsdatabase <https://openrepair.org/>

Repair Cafe Danmark sponsoreres af [LB Forening](#) som aktuelt har givet os tilsagn om støtte i 4 år til opbygning af et sekretariat med faste ansatte, så vi ikke alene er afhængige af frivilligt arbejde. Vi har også mindre værktøjssponsorater fra iFixit og RS Group.

[Repair Cafe Danmark](#) støtter de lokale repair cafeer på mange måder:

- Fælles hjemmeside og individuel hjemmeside for hver Repair Cafe
- Vejledninger om hvordan man opretter og driver en repair cafe, om konkrete reparationer, om samarbejdspartnere og generelle foredrag til fri afbenyttelse
- Konkret hjælp og vejledning i diverse konkrete situationer.

- Økonomisk støtte til start af nye repair cafeer.
- Finansieringshjælp til værktøj
- Afholdelse af fælles arrangementer, kurser, workshops m.v.
- Etablering af en fælles forsikringsordning
- Etablering af rabataftaler
- Forskellige SoMe tiltag, især en række grupper på Facebook.
- CO2-beregner i samarbejde med AAU og finansieret af LB Foreningen for hver enkelt repair cafe og samlet for alle repair cafeer.
- Brug af de lokale repair cafeers erfaringer i informationsmæssig sammenhæng, til medieudspil, politiske udspil og undervisning på diverse uddannelser.
- Organisationens vagthund i forhold til nyt fra EU og fra søsterorganisationer.
- Erfaringsudveksling via vores egen hjemmeside og via SoMe.
- Kontaktflade til samarbejdende organisationer, fx gennem medlemsskab af Forbrugerrådet TÆNK og via konkrete samarbejdsprojekter.
- O.s.v.

Deltagelse i dataindsamlingen om reparationer er et krav for at en repair cafe kan være medlem af Repair Cafe Danmark og det er kun medlemmer der kan deltage i denne dataindsamling. De fleste informationer på hjemmesiden er åbent tilgængelige.

Aktuelt modtager og besvarer vi ca 350-400 henvendelser om måneden.

Oplæg om "hvad hindrer mere omfattende reparation?":

Der er 3-4 ting, der forhindrer flere reparationer, men heldigvis så er det alt sammen noget som I selv kan gøre noget ved - eller i hvert fald har indflydelse på. Og det er vigtigt for vores nuværende holdning til reparationer kan egentligt bedst beskrives med en henvisning til Jens Galschiøts "Survival of the Fattest": Vi er fulde af gode meninger, men det kniber gevaldigt med at gøre det rigtige.

1. Vi reparerer for lidt fordi vi reparerer for lidt. Vi er inde i en ond cirkel, hvor de fleste af os tror at en knækket ledning bedst reparerer ved at købe en ny støvsuger eller lampe. Fordi vi har forsømt at videregive viden om hvordan man reparerer, fordi reparation indebærer en lille smule besvær og vi - eller nogen af os - hellere betaler os fra at slippe for besværet og slippe for den usikkerhed, der ligger i at vælge reparation. Men reparation - eller i det mindste forsøg på reparation - er altid det rigtige valg. Man behøver ikke at sammenligne den sparede CO2 med plantning af et træ i Amazonas og man behøver ikke have en universitetsuddannelse i bæredygtighed. Reparation er det rigtige valg. Så simpelt er det.

2. Nogle Producenter og forhandlere gør hvad de kan for at undgå reparation: Umulige samlinger, umulige skruer, undersøgelsesgebyrer, manglende adgang til reservedele. Så næste gang du køber noget nyt, så **spørg efter produktets reparationsvenlighed** og adgangen til reservedele. Nogle komponenter i vores ting og sager bliver slidt og skal som en helt naturlig ting skiftes ud efter nogen tid. Fx kul i motorer og smørefedt i gear. I de gode gamle dage udskiftede vi den slags med den største selvfølgelighed.

3. Producenter lever af deres salg. Det er der ikke noget overraskende i. Og de bruger selvfølgelig de metoder der er billigst hvis det er lovligt. Herunder fx at indbygge reparationshindringer (Apples telefoner har fx de forskellige komponenter digitalt registrerede i telefonen, så de ikke uden videre kan udskiftes) og indbygget forældelse (fx en printer der siger "teknisk fejl - kontakt support", når alt der skal til er at tømme et vatfilter for overskydende blæk). Det er som det er. Problemet er at vi giver dem lov til det. Tænk at vi (eller de politikere, vi har valgt) mener det er helt i orden

at køre 4 kg jern og metal på genbrugspladsen blot fordi det er vanskeligt at finde et vatfilter, der skal skylles. Og så flytter vi bare Kiruna så vi kan komme til at udvinde noget mere jern og sender nogle børnearbejdere ned i nogle miner i Congo. Det er langt væk, men det er også langt ude og **det er vores beslutning**. Det er 50 år siden at Troels Trier sang om "Puh puh forbrug" men det er bestemt ikke blevet bedre siden. Et glimrende forslag fra EU-parlamentet om at fremme muligheder og viden om reparation blev i EU Kommissionen til at man skulle stille større krav til producenterne om mulighed for autoriseret reparation: Det er set før: Vi overlader naivt løsningen af et problem til de, der har skabt det.

4. Forsikringsselskaber har for enøjeblik været med til at lære forbrugerne, at den eneste rigtige erstatning for noget, der er gået i stykker, er at købe nyt. Men så småt er selskaberne begyndt at fremme at folk benytter reparation eller at de reparerer selv – uanset om det er billigere eller ej.

Arne Skov, juni 2024

"Jeg sidder på ryggen af en tynd og udslidt mand. Han er ved at segne under min vægt. Der er ikke den ting, som jeg ikke vil gøre for at forbedre hans kår. Bortset fra at stå ned. Lev Tolstoy"